

Motion

1976/77: 757

av herr Werner m. fl.

om utgivning av prisbillig kvalitetslitteratur för barn och ungdom

Med innevarande budgetår har en statligt subventionerad utgivning av skönlitteratur för vuxna, "En bok för alla", påbörjats. Massmarknadsförslaget är knutet till Litteraturfrämjandet och använder bl. a. denna organisations distributionsapparat (fackföreningar och andra organisationer) vid sidan om en mer traditionell bokhandels- och pressbyråförsäljning. Utgivningen är en treårig försöksverksamhet, och subventionen uppgår till 2,5 miljoner årligen. Under det första försöksåret har fem titlar utkommit. Upplagan, 40 000 ex./titel, slutsåldes från förlaget på två veckor.

Redan då denna utgivning föreslogs kom från många håll protester mot att den endast omfattade litteratur för vuxna. Vpk påpekar i sin motion av den 24 mars 1976 "det flagrant felaktiga i att ett massmarknadsförlag, vars styrka bl. a. ligger i att använda sig av ett icke-konventionellt distributionssystem, inte från början omfattar barn- och ungdomslitteratur". När det nu kan konstateras att denna utgivningsform fungerar bra, finns det således ånyo anledning att påpeka

att massmarknadsutgivning för barn är kulturpolitiskt väl så viktig som en sådan utgivning för vuxna.

att varje undersökning av barns förhållanden visar att arbetarklassens barn är de mest exploaterade av de kommersiella krafterna,

att barnböckerna under de senaste sju åren stigit i pris t. o. m. något snabbare än böckerna för vuxna.

Det är viktigt att en massmarknadsutgivning för barn och ungdom kommer till stånd. Försäljningen bör utnyttja såväl Litteraturfrämjandets kanaler som varuhus, B-bokhandlare och pressbyråorganisation, vilka nu är stora försäljare av skräplitteratur för barn. En viktig aspekt på massmarknadsutgivning för barn är att den utformas i kontakt med Sveriges Radio/TV:s barn- och ungdomsredaktioner samt TRU. På så sätt skulle böcker som aktualiseras i radio och TV finnas tillgängliga till ett verkligt lågt pris. Detta skulle visserligen innebära en viss koncentration av utbudet och i många fall en privilegierad ställning för de förlag som har option på de titlar det gäller. Å andra sidan skulle en sådan koppling innebära att samhället samlar sina resurser för att på ett öppet sätt kunna konkurrera med kiosk-litteraturen för barn och ungdom. Knytningen till radio och TV skulle innebära en lika total marknadsföring som skräputgivningen har möjlighet att genomföra, men på ett icke-manipulerande sätt.

Produktionskostnaden kan förväntas ligga betydligt över den för massmarknadslitteratur för vuxna, bl. a. eftersom böckerna beträffande typografi och format bör anpassas något efter ovana läsares behov. Större kostnader än när det gäller vuxenutgivningen måste beräknas för ersättning till förlagen, eftersom utgivningen omfattar titlar, som är relativt attraktiva, även om det ej är fråga om nyutgivning. Priset bör ej överstiga vad "En bok för alla" f. n. kostar, 5 kr. En viktig effekt av ett lågt pris är att inte bara barn och föräldrar kan köpa böckerna utan också att skolor och bibliotek kan anskaffa aktuella klassuppsättningar och på så sätt arbeta med litteraturen på ett medvetet och läsförbättrande sätt.

Vpk föreslår att en försöksverksamhet med massmarknadsutgivning för barn och ungdom kommer till stånd. För stöd till denna utgivning avsätts 2,5 milj. kr. årligen under tre år. Utgivningen beräknas omfatta minst 5–10 titlar per år. Organisationen av utgivningen bör möjliggöra ett samarbete med SR:s barnredaktioner och TRU.

För distributionen utnyttjas framför allt de stora försäljarna av kiosklitteratur, pressbyråer och varuhusen.

Med hänvisning till det ovan anförda föreslås

1. att riksdagen uttalar att utgivningen av prisbillig kvalitetslitteratur skall kompletteras med utgivning av litteratur för barn och ungdom enligt i motionen angivna riktlinjer,
2. att riksdagen beslutar höja anslaget under B 20 för utgivning av prisbillig kvalitetslitteratur med 2 500 000 kr., avseende barn- och ungdomslitteratur, till 5 000 000 kr.

Stockholm den 21 januari 1977

LARS WERNER (vpk)

EIVOR MARKLUND (vpk)

NILS BERNDTSON (vpk)

JÖRN SVENSSON (vpk)

i Malmö

C.-H. HERMANSSON (vpk)

KARIN NORDLANDER (vpk)

BARBRO BACKBERGER (vpk)